

COLECTIA «CARPATII»

Nr. 17



PEDRO DE PRAT Y SOUTZO

Marqués de Prat de Nantouillet.

**EFFECTUL REVOLUTIEI
NATIONALE SPANIOLE
IN ROMANIA**

EDITIE BILINGUA

EDITURA «CARPATII»

MADRID

1 9 6 2

COLECTIA «CARPATII»

Nr. 17

PEDRO DE PRAT Y SOUTZO

Marqués de Prat de Nantouillet.

**EFFECTUL REVOLUTIEI
NATIONALE SPANIOLE
IN ROMANIA**

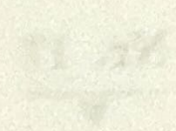
EDITIE BILINGUA

EDITURA «CARPATII»

MADRID

1 9 6 2

GRACIA CANAL



EDICION DE LA LIT. Y GRAF.

EFFECTUL REVOLUTIEI
NATIONALE SPANIOLE
IN ROMANIA

EDICIA 1958

MARSIEGA, S. A. — Avd. Menéndez Pelayo, 26. — MADRID - 7

Depósito legal: M. Sep. 8.137 - 1958.

EFFECTUL REVOLUTIEI NATIONALE SPANIOLE IN ROMANIA

MOTA SI MARIN CAZUTI EROIC LA MAJADAHONDA
SI MARILE REPERCUSIUNI ALE MORTII LOR IN PO-
LITICA ROMANEASCA



JON MOTA

gravură de Alexandru Bassarab



A 13 Ianuarie 1962, se împlinesc douăzeci și cinci de ani de la moartea glorioasă la Majadahonda a lui Ion Mota și Vasile Marin.

L Inainte de a vorbi de acești iluștrii martiri ai idealului creștin și ai concepției de Patrie, trebuie să arunc o privire înapoi în istoria acelui nobil popor român, în mijlocul căruia am trăit mai mult de zece ani din viața mea.

Către sfârșitul anului 1933 Președintele Consiliului de Miniștri al Regatului României era unul dintre cei mai străluciți șefi ai Partidului Liberal, Dl. Ion Duca, cu care eram legat printr'o cordială prietenie. Printr'un decret disolvase "Garda de Fier", provocând câteva incidente violente între poliție și membrii ei, în cursul cărora au căzut victime vreo douăzeci de legionari —denumirea derivând din primul nume al organizației care fusese "Legiunea Arhanghelul Mihail"— și ale căror cadavre au fost găsite plutind în apele lacurilor și râurilor care înconjoară Bucureștiul.

Eram în ajunul Crăciunului în pline negocieri pentru încheerea unui important tratat comercial cu România și în ultimul moment se produsese o dificultate neașteptată care nu putea fi soluționată decât prin ordinul categoric al șefului Guvernului.

M'am dus imediat să vizitez pe Dl. Duca și acesta amabil a dat ordinele necesare. După aceea am rămas conversând despre diverse chestiuni politice interne și internaționale și l'am întrebat căror rațiuni răspundea decretul de dizolvare a "Gărzii de Fier", ale cărei idealuri nu mi-au apărut niciodată periculoase pentru siguranța statului. Președintele mi-a dat dreptate și mi-a afirmat că dela întemeierea acestei mișcări tinerești, ale cărei



E cumple el 13 de este mes el veinticinco aniversario de la gloriosa muerte en Majadahonda de Mota y de Marín.

Pero antes de hablar de estos inclitos mártires del ideal cristiano y del concepto de patria, he de dar un salto atrás en la historia de aquel noble pueblo rumano, con el que he convivido más de diez años de mi vida.

Hacia fines del año 1933 era Presidente del Consejo de Ministros del Reino de Rumania el más brillante de los jefes del Partido Liberal, señor Ion Duca, con el que me unía cordial amistad. Un Decreto acababa de disolver la "Guardia de Hierro", surgiendo algunos violentos incidentes entre sus miembros y la policía, cayendo víctimas una veintena de legionarios—así se les llamaba porque el primer título de la Organización fué "Legión de San Miguel Arcángel"—, cuyos cadáveres aparecieron flotando en los lagos y ríos que rodean Bucarest.

Estábamos en plena negociación de un importante tratado de comercio con Rumania, y a última hora, en vísperas de las Navidades, surgió un escollo inesperado que sólo podía resolver una orden tajante del Jefe del Gobierno. Visité inmediatamente al señor Duca, quien dió las órdenes oportunas. Después estuvimos conversando sobre diversos asuntos de política interna e internacional y le pregunté a qué motivos respondía el Decreto de disolución de la "Guardia de Hierro", cuyos ideales nunca me habían parecido peligrosos para la seguridad del Estado. El Presidente me dió la razón; me afirmó que desde la fundación de ese movimiento juvenil, cuyos

idealuri de cinste, spiritualitate, religiositate și patriotism admira, i-a acordat toată simpatia ba chiar în anumite momente sprijinul său material, dar că; "în ultimul Consiliu de Miniștri Dl. Titulescu a cerut, la exigențele Franței, imediata dizolvare a partidului și dat fiind alianța noastră cu această țară n'am avut ce face și a trebuit să procedăm la această dizolvare, în timp ce ziua următoare Ministrul nostru de Externe pleca spre Geneva... "mă dor mult incidentele provocate și moartea acestor tineri, căci după cum dumneata știi, suntem un popor pașnic și în viața noastră politică rare ori a curs sânge".

Am reamintit Președintelui că, pentru a celebra semnarea Tratatului de Comerț, al cărui ultim obstacol îl înlăturase el, va avea loc la Legația Spaniei în ziua de 3 Ianuarie, un prânz oficial la care el era oaspete de onoare. Președintele mi-a mulțumit pentru invitație, și ne-am despărțit felicitându-ne reciproc Sărbătorile Crăciunului.

În noaptea de 29 Decembrie către orele 10 seara Ion Duca, care fără nicio protecție polițistă se dusesese cu trenul să lucreze cu Regele, a fost asasinat în gara Sinaia de către un membru al "Gărzii de Fier".

Din motive care ar fi lung de povestit, soția mea, Dl. Serrat, secretarul Ambasadei și cu mine am fost printre primii care am ajuns în modestul apartament în care trăia Președintele și soția lui. Acolo am rămas aproape toată noaptea ba mai mult, în lipsa unicei servitoare pe care o avea familia Duca și care ieșise să caute la o farmacie de serviciu medicamente pentru Doamna Duca leșinată, am fost eu cel care am deschis ușa când au sosit membrii guvernului.

Trebuie să adaug că, în casa Președintelui Consiliului, în ziua asasinării nu se găseau mai mult de o mie cinci sute de lei, circa 700,00 pst. actuale, și că prietenii au trebuit să ajute văduva până când Parlamentul i-a fixat o pensie.

Tragica moarte a unui om, a cărei cinste era nepătată, care simpatiza cu mișcarea legionară și care a trebuit ca șef al guvernului să semneze la presiuni externe dizolvarea ei, au răcit, credeam că pentru totdeauna, admira-

ideales de honradez, espiritualidad, religiosidad y patriotismo admiraba, les había dado su simpatía, e incluso en momentos su apoyo material, pero "en el último Consejo de Ministros el señor Titulesco solicitó la inmediata disolución del partido por exigencia de Francia, y en vista de nuestra alianza con este país no tuvimos más remedio que proceder a esa disolución mientras al día siguiente el Ministro de Negocios Extranjeros marchaba a Ginebra... Me duelen muchísimo los incidentes provocados y la muerte de esos jóvenes, pues, como usted sabe, somos un pueblo pacífico y en nuestro vida política rara vez ha corrido la sangre".

Recordé al Presidente que, para celebrar la firma del tratado de comercio—ya que acababa él de soslayar el último obstáculo—, se verificaría en la Legación de España, el día 3 de enero, la comida oficial, de la que era huésped de honor.

El Presidente me volvió a agradecer nuestra invitación y nos despedimos, felicitándonos mutuamente las Pascuas, ya que era el día 23 de diciembre.

En la noche del 29, y hacia las diez, en la estación de Sinaña, un Guardia de Hierro asesinó a Juan Duca, que sin protección alguna policiaca había ido por ferrocarril a despachar con el Rey.

Por motivos que serían largos de contar, fuimos mi mujer, el señor Serrat, Secretario de Embajada, y yo, las segundas personas que acudimos al modestísimo piso en que vivían el Presidente y su esposa, y allí pasamos la mayor parte de la noche, e incluso cuando llegaron los miembros del Gobierno, fui yo quien les abrió la puerta en ausencia de la única criada del matrimonio Duca, que había ido a comprar medicinas a la farmacia de guardia para atender a la señora Duca, desmayada.

He de añadir que en casa del Presidente del Consejo, el día de su asesinato, no había más dinero para que su viuda viviera que 1.500 leis, unas 150 pesetas actuales, y que sus amigos tuvieron que ayudarla hasta que el Parlamento le concedió una pensión.

La trágica muerte de un hombre, cuya honradez era intachable, que simpatizaba con el movimiento legionario y que hubo, como Jefe de Gobierno, de firmar su disolución por presiones exteriores, enfriaron, creí que para

ția pe care o merita doctrina curată a Legiunei Arhanghelul Mihail.

* * *

Sosi însă 18 Iulie 1936 când cu întregul personal diplomatic, comercial și consular aflat sub ordinele mele am aderat la glorioasa revoluție națională, și mi-am dat seama de efectul formidabil produs în națiunea română de gestul nostru. Guvernatorul Băncii Naționale Române, colonia Sefardită Spaniolă și prieteni personali printre care pot cita pe Dl. Max Aușnit, au pus la dispoziția mea sumele necesare pentru menținerea, serviciilor diplomatice și cele de informații militare și navale pe care a trebuit să le inprovizăm, datorită vecinătății Uniunii Sovietice, pe toată peninsula balcanică și în Turcia.

Zilnic voluntarii se prezentau cu sutele la reprezentanța noastră diplomatică, însă nu dispuneam de mijloacele necesare pentru a-i trimite în Spania. Autoritățile oficiale, inclusiv Direcțiunea Generală a Siguranței s'au pus la ordinele mele pentru a colabora cu serviciile noastre împotriva agenților roșii și a contrabandei de război, interpretând astfel sentimentul simpatiei populare.

Presa deasemenea, cu excepția celei de stânga, a fost în întregime cu Spania naționalistă. Pamfil Șeicaru de-zinteresat a pus în serviciul cauzei noastre pana lui măeastră, ziarul de mare tiraj Curentul și alte două ziare mai mici, proprietatea lui. Stelian Popescu deasemenea ziarul său Universul, cotidian de tiraj important.

Operațiunile militare erau urmărite de popor cu un interes extraordinar, în special eroica rezistență din Alcazarul din Toledo.

În a doua jumătate a lunii August, din motive de natură politică și sfătuit de către un înalt demnitar al Curții Regale, m'am retras din București în Bucovina împreună cu familia și parte din personalul legației, la o moșie situată numai la 50 Km. de Nistru, râul frontieră cu Uniunea Sovietică și în care de obicei petreceam vacanțele.

La două zile după sosirea noastră, am observat că pe

siempre, la admiración que me había merecido la limpia doctrina de la Legión del Arcángel San Miguel.

* * *

Llegó el 18 de julio de 1936, y cuando con todo el personal diplomático, comercial y consular a mis órdenes nos adherimos al Glorioso Alzamiento, pude apreciar el formidable impacto que éste produjo en toda la nación rumana. El gobernador del Banco Nacional de Rumania, la colonia hispano-sefardita y amigos personales, entre los que he de citar al señor Max Ausnit, pusieron a mi disposición las cantidades que fueran precisas para mantener los servicios diplomáticos y los de información militar y naval que tuvimos que improvisar en toda la península balcánica y Turquía por la vecindad de la Unión Soviética.

Voluntarios se presentaban por centenares, a diario, en nuestra Representación diplomática, pero carecíamos de medios para mandarlos a España. El mismo Rey Carol puso a mis órdenes la Dirección General de Seguridad para que colaborase con nuestros servicios contra los agentes rojos y el contrabando de guerra, interpretando así el sentimiento de su pueblo.

La Prensa también, salvo la de izquierdas, estuvo con la España Nacional. Pamfil Seicaru se volcó y desinteresadamente puso al servicio de nuestra causa su aguda pluma, su gran rotativo "Curentul" y dos órganos más de su propiedad. Stelian Popesco, su "Universul", también rotativo de mucha importancia, etc., etc.

Las operaciones militares eran seguidas por el pueblo con un interés extraordinario, singularmente la heroica resistencia del Alcázar de Toledo.

Por motivos de índole política, y aconsejado por un alto cargo de la Corte, me retiré de Bucarest a Bucovina, a mediados de agosto, con mi familia y parte del personal de la Legación, a una finca que se hallaba a 50 kilómetros tan sólo del Dniéster, río fronterizo con la Unión Soviética, en la que solíamos terminar los veraneos.

A los dos días de llegar noté que en un solar, sito ante

un teren din fața grădinei casei mele se ridicase un fel de cabană, în care se instalaseră o duzină de tineri și un om mai în vârstă. Câteva nopți după aceea trebuind să ies pantru a face o vizită unor prieteni la o moșie vecină, am observat că grădina noastră era înconjurată cu sârmă ghimpată și păzită în exterior de două sau trei santinele, cabana transformându-se în post de gardă.

Am întrebat pe vecinul meu, Baronul de Flondor ce însemna asta și acesta îmi răspunse; "Cum știi sunt Seful Provincial al Gărzii de Fier care, cu toate că este dizolvată, trăește legal sub numele partidul "Totul pentru Tară". Cabana a fost construită în mod spontan de legionarii mei, care voluntar veghează zi și noapte pentru siguranța ta și a familiei tale; seara pun sârmele ghimpate, iar dimineța le ridică pentru a evita astfel, dat fiind apropierea frontierei, un eventual raid sovietic.

O caldă îmbrățișare Baronului de Flondor și după aceea șefului echipei, a fost răspunsul meu. Mi-a trebuit mult să-i fac să accepte câteva sticle de vin de Jerez, își făceau datoria spuneau ei și nu meritau niciun fel de recompensă.

Câteva săptămâni după aceea Alcazarul a fost eliberat și am primit o scrisoare dela Generalul Principe Cantacuzino, șeful partidului "Totul pentru Tară", anunțându-mă că Legiunea a decis să ofere o sabie de onoare gloriosului General Moscardó, sabie al cărui mâner va fi lucrat de meșteri legionari și cu al cărei tăiș de oțel de Toledo el însuși luptase în timpul primului război mondial.

Sosi luna Octombrie și schimbările produse în cabinetul ministerial au făcut să dispară motivele politice care ne-au îndepărtat din București și ne-am întors în capitală.

M'a vizitat Generalul comunicându-mi că partidul a cerut și Căpitanul Codreanu a acceptat, ca sabia de onoare să fie transportată în Spania de o comisie prezidată de el și completată de Vice-Președintele Legiunii și cumnat cu Codreanu, Ion Moța, doctor în drept și distins avocat al Baroului din București; de către șe-

el jardín de mi casa, edificaron una chabola y que en ella vivían una docena de jóvenes y un hombre un poco mayor. A las dos o tres noches, al salir para visitar a unos amigos en una finca vecina, noté que nuestro jardín estaba rodeado de alambradas, con dos o tres centinelas en el exterior y que la chabola se había transformado en un puesto de guardia. Pregunté a mi vecino, Barón de Flondor, qué significaba aquello y éste contestó: "Como sabes, soy jefe provincial de la Guardia de Hierro, que, aunque disuelta, vive legalmente bajo el nombre de Partido "Todo por la Patria". La chabola la han construido mis legionarios espontáneamente, como espontáneamente también velan noche y día por tu seguridad y la de los tuyos, y ponen las alambradas, que vuelven a quitar por la mañana, para evitar, por la proximidad de la frontera, un posible raid soviético". Un apretado abrazo al Barón de Flondor y luego al jefe de la escuadra fué mi respuesta. Me costó trabajo hacerles aceptar unas botellas de Jerez; "cumplían—dijeron—con su deber y no merecían recompensa alguna".

Pocas semanas después quedó liberado el Alcázar y recibí una carta del General Príncipe Cantacuzeno, jefe del Partido "Todo por la Patria", anunciándome que la Legión había decidido ofrecer un sable de honor al glorioso General Moscardó, sable cuya empuñadura sería de artesanos legionarios y con cuya hoja toledana había combatido él mismo durante la primera guerra mundial.

Llegó el mes de octubre, hubo cambios en el Gabinete y, desaparecidos los motivos políticos que me alejaron de Bucarest, regresamos a la capital.

Me visitó el General, manifestándome que el Partido había solicitado, y lo había aprobado el "Capitán Codreano", que el sable de honor lo llevara a España una comisión presidida por él mismo, e integrada por el vicepresidente de la Legión y cuñado de Codreano, Ion Mota, doctor en Derecho y distinguido abogado en ejercicio; por el jefe provincial de Bucarest, Vasile Marín, y por cinco legionarios más elegidos uno por cada actividad en la vida del país: un sacerdote, el Rvdo. Padre Dumitrescu Borsa; un diplomático, el secretario de Embajada Príncipe Alejandro Cantacuzeno (por cierto, como su



Generalul Cantacuzino Granicerul.



Echipa legionară în momentul plecării spre Spania.

ful provincial al Bucureștiului Vasile Marin, și cinci legionari aleși după activitatea fiecăruia în viața țării; un preot Sfințitul Părinte Dumitrescu Borșa, un Diplomat, secretarul de ambasadă Principele Alexandru Cantacuzino (care ca și unchiul său Generalul, erau rudele mele); un avocat Bănică Dobre; un inginer Gheorghe Clime și un agricultor de asemenea avocat Nicolae Totu. După predarea săbiei Generalului Moscardo doreau să se încadreze și să lupte în armata spaniolă ca simbol al sentimentelor unanime ale Legiunii și ale poporului român.

Am comunicat Guvernului nostru toate acestea și mi s'a răspuns din ordinul Excelenței Sale Generalisimul Franco că vor fi admiși cu gradul pe care îl aveau în armata română.

La șase spre șapte Noiembrie s'a lansat știrea că forțele naționaliste au intrat în Madrid. În ziua de șapte Noiembrie avea loc în București adunarea Partidului Național Creștin (cămășile albastre) prezidat de marele poet Octavian Goga. Acesta mi-a comunicat că peste 200.000 de cămăși albastre vor defila prin fața legației Spaniei strigând "Trăiască Spania Naționalistă" și mi-a cerut steaguri spaniole și prezența câtorva dintre colaboratorii mei în tribuna de unde el va primi defilarea.

Aceștia au fost Augustín de Foxá și Luis Beneyto.

Defilarea a durat câteva ore prin fața rezidenței mele. Din păcate la Madrid intrau în lupte în aceiași zi brigăzile internaționale.

Câtva timp și mai ales pentru organizarea voiajului, am păstrat contact zilnic cu Generalul Cantacuzino și delgația lui. Înfrășit data plecării sosi pe la mijlocul lui Noiembrie 1936. I-am invitat la o masă frugală, dar frățească și înduioșătoare și ziua următoare au pornit prin Polonia spre Hamburg, iar dela Hamburg cu vaporul spre Lisabona și după aceea în zona Spaniei Naționale.

Trebuie să amintesc deasemenea, gestul altui legionar Principele Mihail T. Sturza în acel moment Ministrul României la Riga care și-a dat demisia din post și a plecat în Spania pentru a se înrola să lupte.

tío el General, pariente mío); un abogado, Banica Dobre; un ingeniero, Gheorghe Clime, y un agricultor, también abogado, Nicolae Totu. Después de entregar el sentir de la Legión y del pueblo rumano, como símbolo del nuestro Ejército.

Di cuenta a nuestro Gobierno de todo ello y me fué contestado, por orden de Su Excelencia el Generalísimo, que serían admitidos con la categoría militar que tuvieran en el Ejército rumano.

En eso, el 6 y 7 de noviembre, corrió la noticia de que las fuerzas nacionales habían entrado en Madrid. El día 7 se verificaba la concentración en Bucarest del Partido Nacional Cristiano (Camisas Azules), presidido por el eximio poeta Octavian Goga. Este me manifestó que 200.000 camisas azules desfilarían ante la Legación de España al grito de "Viva España Nacionalista", y me pidió banderas españolas y que en la tribuna donde él recibiría el desfile me representarían algunos colaboradores míos. Estos fueron: Agustín de Foxá y Luis Beneyto. El desfile duró varias horas ante mi residencia. ¡Desgraciadamente, en Madrid intervinieron las Brigadas Internacionales aquella tarde!

Durante algún tiempo, y para organizar su viaje mantuve contacto diario con el General Cantacuzeno y su comisión, y al fin llegó la fecha de su marcha, a mediados de noviembre de 1936. Los senté a mi mesa en un frugal pero fraternal y conmovedor almuerzo y al día siguiente emprendieron el viaje por Polonia a Hamburgo, y de Hamburgo, por barco, a Lisboa, y luego a la zona nacional.

Debo recordar también el gesto de otro legionario, el Príncipe Miguel T. Sturdza, a la sazón Ministro de Rumania en Riga, que pidió la excedencia y marchó a España para alistarse. Desgraciadamente, a los dos días de llegar a Burgos, sufrió un vómito de sangre, pasó un mes en el Hospital Provincial burgalés y no fué admitido por las autoridades militares por su estado de salud.

Din păcate la câteva zile după sosirea la Burgos a suferit o hemoragie care l'a obligat să stea o lună în spitatul provincial din Burgos, fiind respins apoi de către autoritățile militare din cauza sănătății șubrede. Sosind la Salamanca și prezentându-se Excelenței Sale Șeful Statului Generalisimul Franco, Generalul Cantacuzino nu a fost admis ca luptător trecând în vârstă peste 70 de ani. Ceilalți refuzară să intre cu gradele de Căpitan, Locotenent sau Sub-locotenent pe care le aveau în armata română și s'au înrolat ca simplii soldați în Tercio, Batalionul 6, Compania 21 și au plecat pe front.

Detaliile morții lui Ion Moța și Vasile Marin sunt destul de cunoscute pentru a nu mai lungi această povestire, voi adăuga numai că Alexandru Cantacuzino cu o pușcă mitralieră defectuoasă pe care izbutise s'o facă să funcționeze, a pus pe fugă tancul rusesc ale cărui grenade omorâseră pe cei doi eroi, faptă pentru care a fost înaintat la gradul de Caporal.

Moartea lui Moța și Marin la 13 Ianuarie 1937 a cauzat o adevărată comoție în toată România, o furtună în care durerea se amesteca cu orgoliul că doi fii iluștrii și-au dat viața pentru Dumnezeu și pentru o cauză care dacă în acel moment era a Spaniei, Românii o considerau ca proprie, pentru că instinctul îi făcea să simtă că războiul din Spania era o cruciadă împotriva primului pas făcut de Moscova pentru cucerirea lumii prin comunism, în executarea testamentului lui Lenin care indica prim obiectiv peninsula noastră.

Această comoție nu era numai sentimentală și patriotică, din potrivă a provocat o mărire și a dat o forță politică de necrezut legionarismului, făcând să tremure vechile partide democratice.

Când sicriile înfășurate în cele două drapele au sosit la frontiera română, au fost purtate într-un tren special aproape prin tot teritoriul național.

În marile orașe, în sate și în cătune, trenul era obligat să se oprească din mersul lui triumfal pentru ca sicriile să fie acoperite de flori și de ramuri de brad.

În fiecare gară clerul psalmodia rugăciunile morților, și când trenul s'a apropiat de București, Guvernul tre-

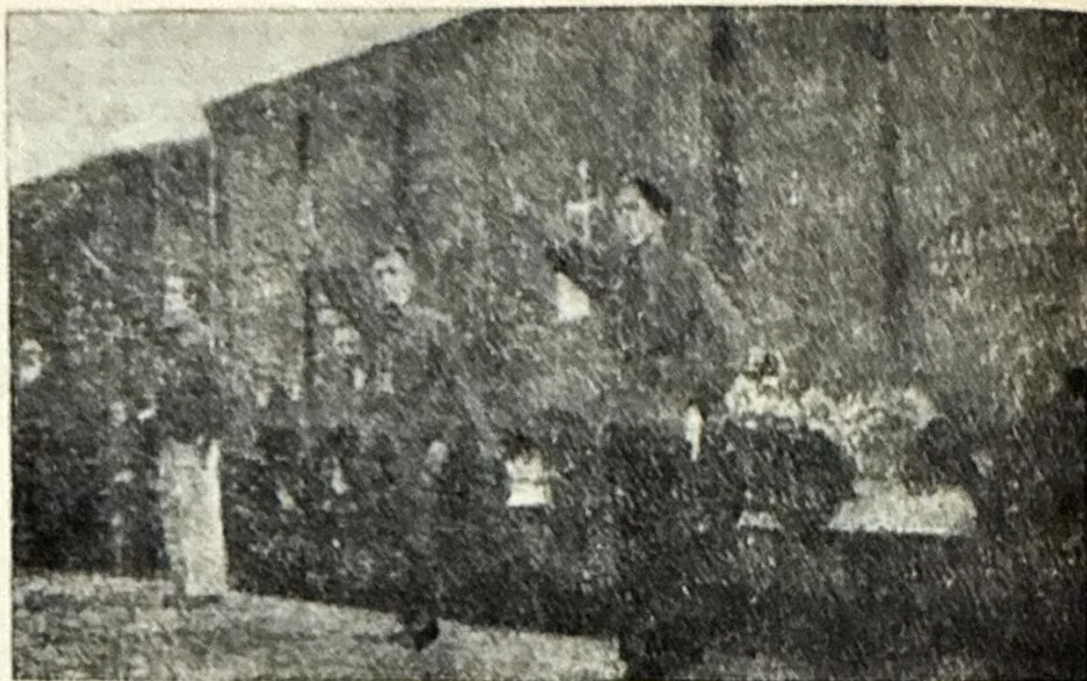
Al llegar a Salamanca y presentarse a Su Excelencia el Jefe del Estado, no fué admitido como combatiente el General Cantacuzeno por haber rebasado los setenta años de edad. Los demás se negaron a ingresar con las estrellas de capitán, teniente o alférez que poseían en el Ejército rumano. Se alistaron como soldados rasos en la Legión, 6.^a Bandera, 21 Compañía, marchando al frente.

Los detalles de la muerte de Ion Mota y Vasile Marín son lo bastante conocidos para no alargar este relato, y sólo añadiré que Alejandro Cantacuzeno, con un fusil ametrallador engatillado, que consiguió hacer funcionar, puso en fuga al tanque ruso cuyas granadas dieron muerte a nuestros dos héroes, por lo que mereció el ascenso a cabo.

La muerte de Mota y de Marín, el 13 de enero de 1937, causó una verdadera conmoción en toda Rumania. Una tormenta en la que el dolor se mezclaba al orgullo de que dos hijos preclaros hubiesen dado su vida por Dios y por una causa que, si era la de España, consideraban los rumanos como propia, porque su instinto les hacía sentir que la guerra de España era una Cruzada contra el primer paso dado por Moscú para la conquista del mundo por el comunismo, en ejecución del testamento de Lenin, que había señalado nuestra Península como primer objetivo.

Esta conmoción no fué sólo sentimental y patriótica, sino que suscitó, amplió y dió una fuerza política increíble al legionarismo, haciendo temblar a los viejos partidos políticos democráticos.

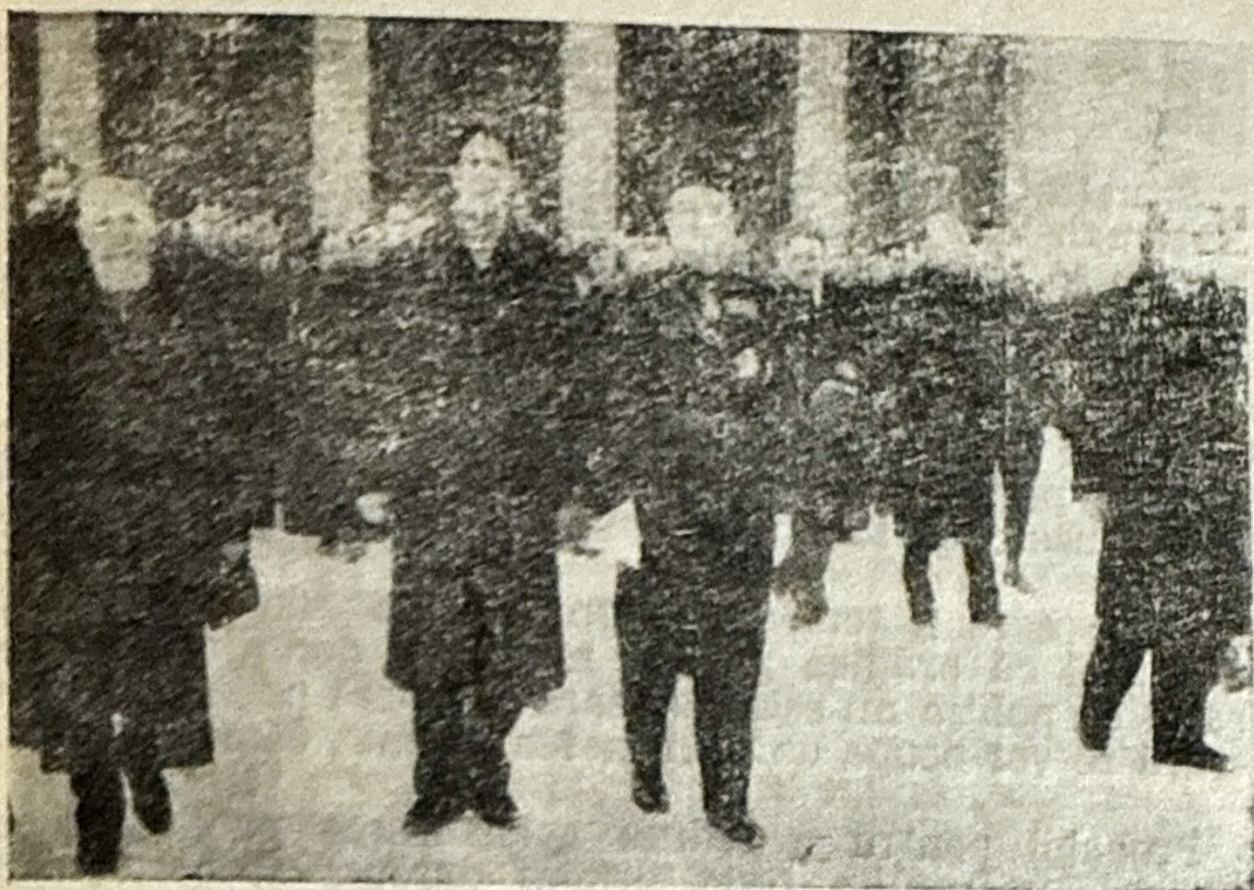
Cuando los féretros, envueltos en ambas banderas, llegaron a la frontera rumana, en un tren especial se les hizo recorrer casi todo el territorio nacional. En las grandes ciudades, en los pueblos y en las aldeas, tuvo que detenerse el tren en su marcha triunfal, cubiertos los féretros de flores y de ramas de abeto. El clero entonces en cada estación responsos, y cuando estaba por llegar a Bucarest, el Gobierno tembló y temió que la Guardia de Hierro, sin más que con esos dos féretros, conquistara el Poder.



Onor vagonului mortuar.



Ingenunchiati pe tot parcusul trenului mortuar.



Ambasaaorul Spaniei Marchiz Prat de Nantoillet, Căpitanul și Generalul în gara de Nord.



Cu noi este Dumnezeu.

mura și îi era frică că "Garda de Fier" ar putea prelua puterea numai cu aceste două coșciuge.

Situația reprezentanților glorioasei noastre Revoluții Naționale era destul de delicată, Regele și Guvernul ne ajutau în oarecare măsură, dar pe de altă parte atitudinea noastră putea să încline cu o greutate de necrezut balanța politică în favoarea Legiunei.

Pentru a evita manifestări violente și eventuale ciocniri cu poliția, am rugat pe Codreanu și pe Generalul Cantacuzino ca să nu dea înmormântării caracterul po-

litic pe care îl temea Guvernul și amândoi mi-au dat cuvântul că ordinea publică nu va fi deranjată, adăugând că poliția nu este necesară să apară pe străzi, pentru că se vor ocupa de menținerea ordinei, cămășile verzi.

Probabil pentru a reduce aglomerarea publicului pe străzi, Guvernul a fixat primul parcurs al cortegiului dela Gara de Nord, la Biserica Sfântul Ilie Gorgani, la ora două după amiază, oră în care în mod obișnuit populația Capitalei lua masa de prânz. Cu toate aceasta, dintr'o populație de opt sute și ceva de mii de locuitori, peste șase sute de mii de persoane acopereau până la refuz trotuarele străzilor pe unde urma să treacă cortegiul, și cari la trecerea camionului, acoperit de brad și transformat în car mortuar, tras de patruzeci de legionari în formație de cruce, acopereau zăpada cu ramuri de brad și flori.

Am prezidat înmormântarea, Corneliu Codreanu, Generalul Cantacuzino și eu, urmat de colaboratorii mei în uniforme falangiste și de cei cinci legionari din Tercio, supraviețuitori, printre care apărea uriașul Nicolae Totu cu brațul în eșarfă din cauza rănilor primite în luptele dela Las Rozas.

Poliția s'a retras după cum se convenise și serviciul de ordine era asigurat de batalioane de "Cămăși Verzi", fără a se înregistra nici cel mai mic incident. Liniștea era întreruptă numai de plânsetele femeilor și când poporul

La situación de los representantes de nuestro Glorioso Movimiento era bastante delicada; el Rey y el Gobierno les concedían su apoyo, pero, por otra parte, nuestra actitud podía tener en la balanza política un peso increíble a favor de la Legión.

Para evitar manifestaciones violentas y choques eventuales con la policía, rogué insistentemente a Codreanu y al General Cantacuzeno, que los entierros no tuvieran el carácter político que el Gobierno temía, y me dieron su palabra de que el orden público no sería alterado, añadiendo que la presencia de la policía en la calle no era necesaria porque se encargarían del mantenimiento del orden los Camisas Verdes.

Probablemente para reducir aglomeración de público en las calles, el Gobierno fijó el primer entierro, de la estación del Norte a la iglesia de San Ilie Gorgani, a las dos de la tarde, hora en que la población de la capital solía estar comiendo. No obstante, sobre una población de ochocientos y pico mil habitantes, unas seiscientas mil personas cubrían y desbordaban las aceras de las calles por donde pasó el cortejo, sembrando la nieve de ramas de abeto y flores al paso del camión, transformado en coche fúnebre, también cubierto de ramas de abeto y tirado por cuarenta legionarios en formación de cruz.

Presidimos el entierro Cornelio Codreanu, el General Cantacuzeno y yo, seguidos por mis colaboradores, que vestíamos uniforme de Falange, y por los cinco legionarios supervivientes, vistiendo el del Tercio, entre ellos el gigantesco Banica Dobre, con el brazo en cabestrillo por la herida recibida en Las Rozas.

La policía se había retirado, como quedó convenido, y el servicio de orden lo aseguraron las escuadras de Camisas Verdes, no registrándose el menor incidente. El silencio fué únicamente turbado por los sollozos de las



Căpitanul Corneliu Zelea Codreanu și Ambasadorul Spaniei, Marchizul de Prat y Nantouillet, așteptând trenul mortuar în gara de Nord.



Multimea așteptând în fața gării de Nord din București, sosirea trenului mortuar.



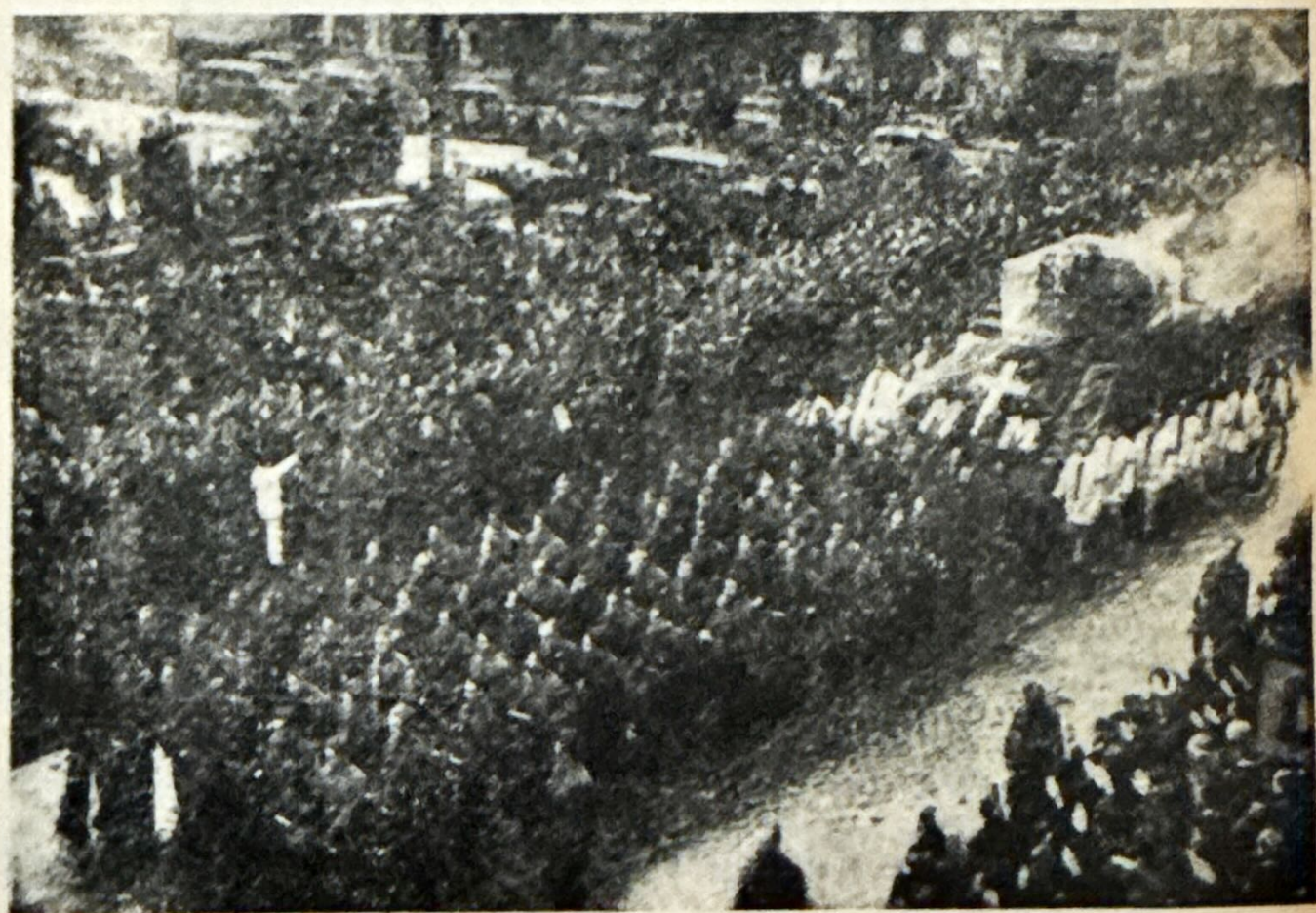
Cruce vie...



Drumul spre vecinicie,



Ultim popas în drumul spre vesnicie.



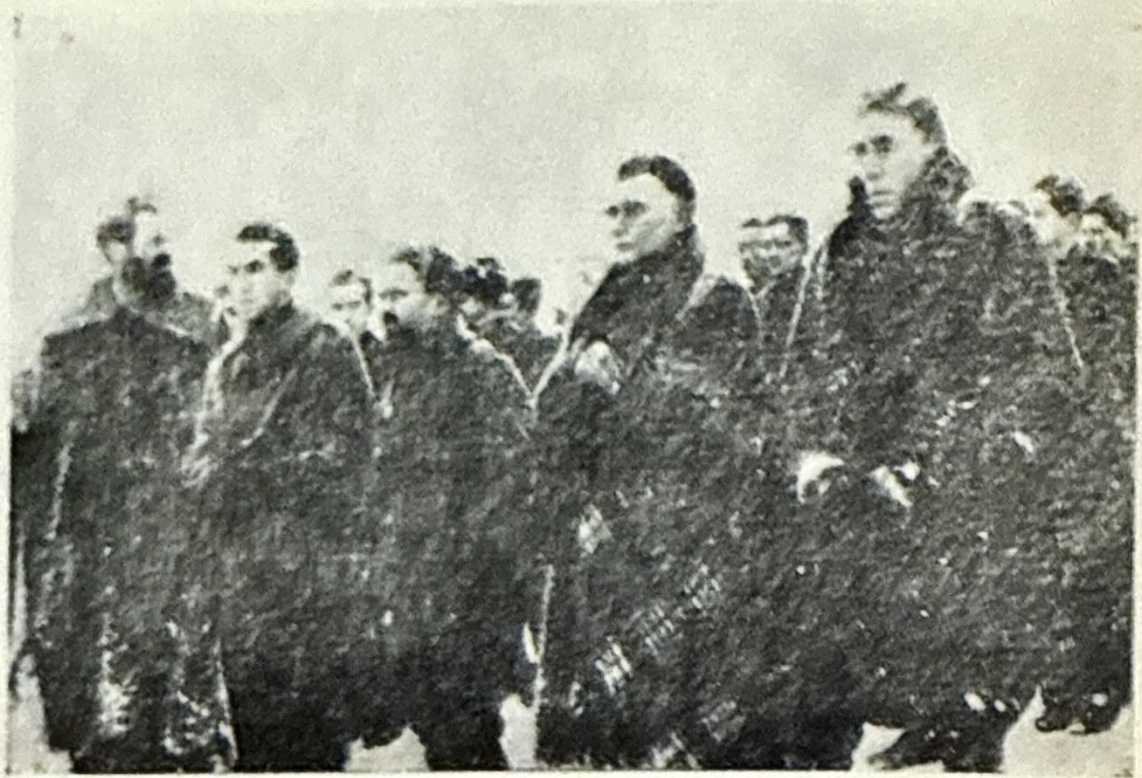
Prin Moarte, spre înviere.



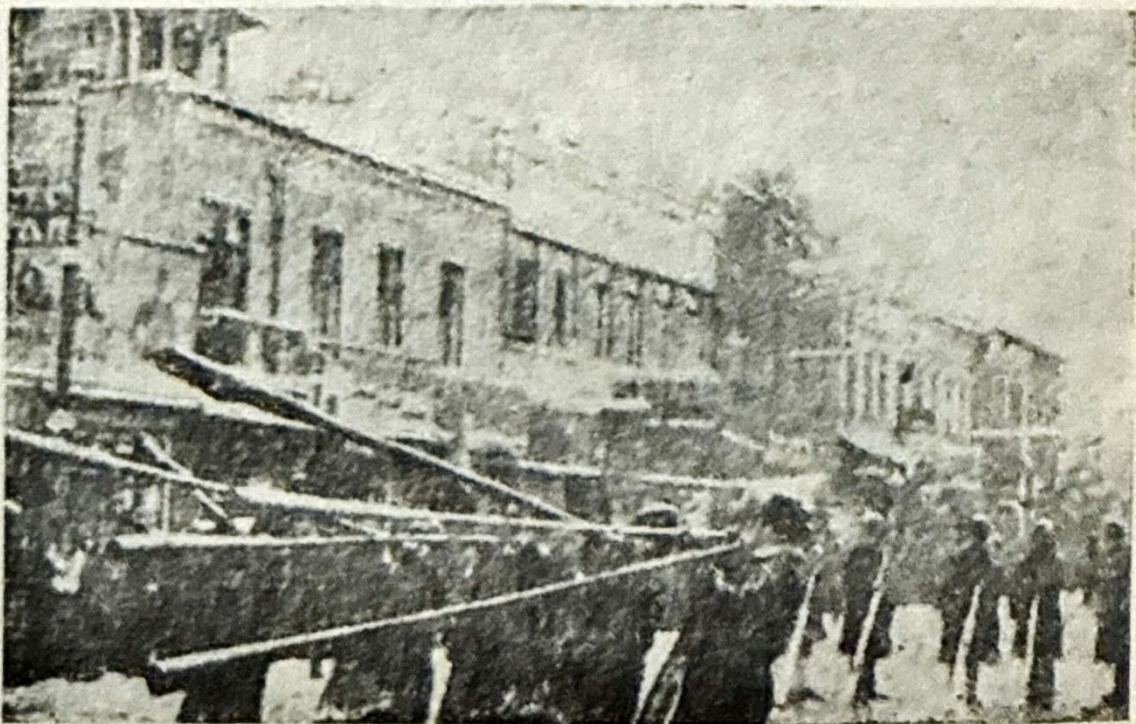
Supravietuitorii echipei din Spania.



Elita Legionară.



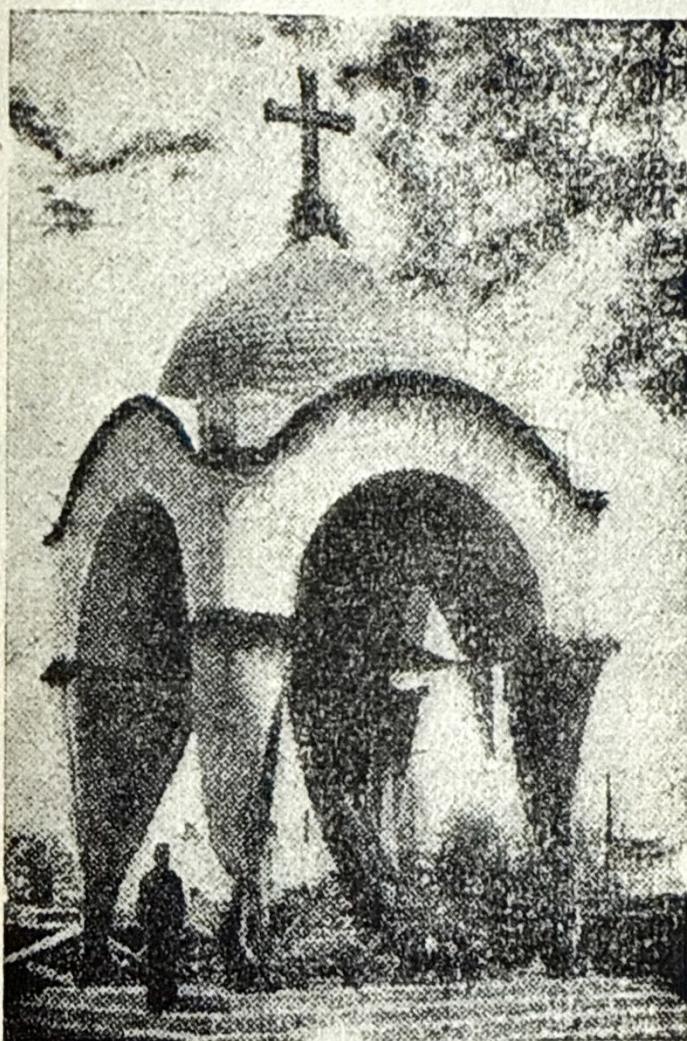
*Banica Dobre, Alex. Cantacuzino, Preot Dumitrescu
Borsa, Ing. Clime N. Totu.*



Chemarea cea mare.



Ion Moța, Vasile Marin... Prezent!



Mausoleul Moța-Marin de la Casa Verde.



Mausoleul Moța-Marin de la Casa Verde.



recunoștea grupul de falanșiști și legionari, de strigătul "Trăiască Spania".

Am observat și îngăduiți-mi să dau acest mărunț detaliu personal, că Alexandru Cantacuzino tremura de febră și frig, sfârșit de oboseala voiajului; mi-am scos pelerina de uniformă și i-am pus pe spate.

Timp de 48 de ore sicriile au rămas depuse pe catafalc în biserica Sfântul Ilie Gorgani, unde garda de onoare compusă din spanioli, români precum și personalități din alte națiuni, se schimba din oră, în oră. Înaintea acestor sicrie a defilat toată populația capitalei române și multă lume sosită din provincie.

După un ultim serviciu funebru, cortegiul a pornit în drum spre Casa Verde, în împrejurimile Bucureștiului unde era sediul Legiunei.

Din nou am prezidat înmormântarea și am mers prin zăpadă mai mult de 8 Km.; din nou mulțimea a acoperit până la refuz parcursul, exact că în ziua sosirii sicriilor. Între delegațiile mișcărilor politice asemănătoare îmi aduc aminte de colonelul polonez, mai târziu general și eroic apărător al Varșoviei-Bor Komarowski.

Trebuia să traversăm cartierul muncitorilor dela căile ferate române printre ai cărui locuitori erau mulți socialiști și comuniști. Toți erau pe stradă cu capetele descoperite și nici un strigăt discordant nu a rupt tăcerea procesiunii.

Ajunși la Casa Verde, după o scurtă slujbă religioasă, Codreanu a pronunțat un scurt discurs de despărțire preamărind fapta lui Moța și Marin.

La rândul meu, am rostit câteva cuvinte evidențiând eroicul sacrificiu al acestor doi români generoși căzuți sub steagul nostru pentru Dumnezeu și Spania și am dat strigătele de rigoare la care au răspuns zeci de mii de guri. S'au cântat imnurile respective și s'a defilat în coloană de onoare prin fața sicriilor, deschizând defilarea falanșiștii și cei cinci legionari din Tercio.

Câteva săptămâni după ceremoniile înmormântării lui Moța și Marin, în mijlocul atmosferei de intensă nervozitate politică produsă de brusca demonstrație de forță a Legiunei și de extraordinara simpație a majorității po-

mujeres, y cuando el pueblo reconocía nuestro grupo de falangistas y legionarios por el grito de ¡Arriba España!

Noté, y permítaseme que dé este ínfimo detalle personal, que Alejandro Cantacuzeno tiritaba de fiebre y de frío, agotado por el viaje, me quité el capote del uniforme y se lo puse.

Durante cuarenta y ocho horas los féretros estuvieron en la capilla ardiente de la iglesia de San Ilie Gorgani, donde se relevaba la guardia de honor, en la que coincidíamos españoles y rumanos, así como personalidades de otras naciones. Ante ellos desfiló noche y día toda la población de la capital rumana y mucha gente llegada de provincias.

Después de un último funeral, la comitiva volvió a ponerse en marcha hacia la "Casa Verde", finca campestre y sede, en los arrabales de Bucarest, de la Legión.

Nuevamente presidimos el entierro y anduvimos en la nieve más de ocho kilómetros. La muchedumbre volvió a cubrir la carrera como el día de la llegada de los féretros. Entre las delegaciones extranjeras de Movimientos políticos afines recuerdo la presencia del Coronel polaco, más tarde General y heroico defensor de Varsovia, Bor-Komarowski.

Hubimos de atravesar el barrio ferroviario, entre cuyos moradores había numerosos socialistas y comunistas. Todos estaban en la calle, cabezas descubiertas, y ni un grito discordante rompió el silencio.

Una vez en la "Casa Verde, tras un corto responso, Codreano pronunció un breve discurso de despedida enalteciendo la hazaña de Mota y de Marín.

A mi vez pronuncié unas palabras ensalzando el heroico sacrificio de estos dos generosos rumanos caídos bajo nuestras banderas por Dios y España y di los gritos de ordenanza, contestados por miles y miles de bocas.

Se cantaron los himnos y se desfiló en columna de honor ante los féretros, encabezando el desfile los falangistas y los cinco legionarios del Tercio.

Unas semanas después de las ceremonias del entierro de Mota y de Marín, y en medio del ambiente de intenso

porului, m'a vizitat Dl. Jean Pangal, președintele consiliului suprem al masoneriei de rit scoțian, bun prieten al meu, declarându-mi că dat fiind atitudinea organizațiilor masonice spaniole și a majorității celor din țările democrate cu privire la Cruciada Spaniei, s'a gândit să propună supremului consiliu disolvarea lui. Mi'a cerut părerea, care a fost de bunăseamă afirmativă.

În Mai sau Iunie 1937, în prezența Regelui, a Patriarhului bisericii ortodoxe și Arhiepiscopilor mitropoliți, catolic latin și catolic unit, Dl. Pangal a pronunțat solemn disolvarea masoneriei pe care o prezida și a scos în vânzare "lojile", lucru pentru care a fost anatemizat de frații săi din alte țări.

Nu s'a întâmplat acelaș lucru, bine înțeles, cu masoneria Marelui Orient, în "lojile" căruia dominau elemente de stânga și evreiești și la care poate că au aderat transfugii de rit scoțian, în desacord cu disolvarea și cari camuflați în ele așteptau să le "sosească ceasul" și sprijinul lojilor străine care nu le-a lipsit mai târziu.

Tensiunea politică era în continuă creștere, popularitatea "Gărzii de Fier", și acțiunea de pătrundere în masa țărănească într-o țară 90 % agricolă, luase proporții neașteptate care păreau că cresc în raport cu victoriile care încoronau steagurile noastre.

Parlamentul era în plină furtună, interpelările liberalilor de stânga și socialiștilor, împotriva prezenței la înmormântarea lui Moța și Marin, a Miniștrilor Germaniei, Italiei și al Însărcinatului de Afaceri al Portugalei, continuau violente.

Am avut onoarea ca un senator aristocrat, dar simpatizant al Frontului Popular Francez, să prezinte o moțiune de neîncredere în guvern pentru că a autorizat defilarea pe străzile Bucureștiului a reprezentanților unei puteri răzvrătite purtând uniforme totalitare (al cărui șef utilizează la automobil steguleț cu culorile rebele și a refuzat să predea Legația legitimului reprezentant al guvernului republican) înconjuțați de români deasemenea purtând uniforme străine și rebele, și a terminat discursul cerând expulsarea mea și a colaboratorilor mei din România.

nervosismo político producido por la repentina demostración de fuerza de la Legión y la extraordinaria simpatía de la gran mayoría del pueblo—de la que fué también prueba el éxito de la venta pública de la medalladije de Majadahonda—, me visitó el señor Jean Panfal, presidente del Supremo Consejo de la Masonería de Rito Escocés, buen amigo mío, manifestándome que en vista de la actitud de las organizaciones masónicas españolas y de la mayoría de los países democráticos respecto a nuestra Cruzada, pensaba proponer al Supremo Consejo su disolución. Me pidió mi opinión, que fué, naturalmente afirmativa.

En mayo o junio de 1937, en presencia del Rey, del Patriarca de la Iglesia Ortodoxa y de los Arzobispos Metropolitanos católico-latino y católico-uniata, pronunció el señor Pangal la solemne disolución de la masonería que presidía, siendo clausuradas y puestas en venta sus logias, por lo que fué anatematizado por sus “hermanos” de otros países.

No ocurrió lo mismo, claro está, con la Masonería del Gran Oriente, en cuyas logias dominaban elementos izquierdistas y hebraicos, y a las que tal vez se adhirieron algunos tráfugas del rito escocés, no conformes con la disolución y amargados, que tapujados en ellas esperaron “su hora”... y el apoyo de las Logias extranjeras, que más tarde no les faltó.

La tensión política fué en aumento, la popularidad de la Guardia de Hierro, su labor de captación en el campo en un país 90 por 100 agrícola, alcanzaron niveles inesperados que parecían aumentar a medida que las victorias coronaban nuestras banderas.

La tempestad reinaba en el Parlamento; interpelaciones de liberales de izquierda y socialistas, contra la presencia en el entierro de Mota y de Marín de los ministros de Alemania e Italia y del Encargado de Negocios en Portugal. Tuve el honor de que un senador, aristócrata pero afiliado al Frente Popular francés, presentase una moción de desconfianza al Gobierno “por autorizar la parada por las calles de Bucarest de los representantes de un poder faccioso vistiendo uniformes totalitarios (cuyo jefe usa banderín de los colores facciosos en su coche y se ha negado a entregar la Legación

Guvernul Liberal prezidat de Tărărăscu terminându-și legislatura de patru ani, a convocat noi alegeri parlamentare în luna Decembrie, în care "Garda de Fier" a câștigat multe locuri, fără a avea însă o majoritate care să-i permită a governa și se credea că Regele Carol II va oferi puterea lui Codreanu sau unei alianțe Goga-Codreanu. Ultimul lăsă însă să se înțeleagă și mie mi-a mărturisito, că nu sosise momentul pentru el, Mișcarea lui nu era încă preparată pentru preluarea puterii și cadrele ei nu erau suficient de mature.

Cu toate acestea după înpăcarea cu Național-Creștinii (în care am insistat energic), a oferit lui Goga sprijinul lui și acesta a format Guvernul la începutul lui Ianuarie 1938, cerând disolvarea Camerelor a căror alcătuire nu-i da posibilitate de guvernare.

Goga decise s'o ia înaintea celorlalte puteri balcanice cu care eu tratam recunoașterea "de facto" a Guvernului nostru, obținută deja din partea Yugoslaviei în Octombrie 1937 și îmi declară, când l'am felicitat după depunerea jurământului ca Președinte al Consiliului de Miniștri, că unul din primele acte în politica externă va fi recunoașterea "de jure" a Guvernului din Burgos și ruperea relațiilor cu cel din Valencia.

Cabinetul Goga dură numai o lună, fiind atacat de partidele liberal, național țărănesc și mai ales de masonerie și de finanța judeo-română și internațională, sprijinită de camarila Doamnei Lupescu, pe motivul caracterului rasist al partidului lui și al sprijinului dat Guvernului de către Mișcarea Legionară.

La 11 Februarie când era redactat și gata de a fi semnat promisul decret de recunoaștere, Regele a cerut demisia lui Goga.

În urma acestei neprevăzute demisiuni s'a format revoluționarul cabinet "național" prezidat de bătrânul Patriarh al bisericii ortodoxe, Miron Cristea, cu vice-președinți fără portofoliu, toți foștii Președinți de Consiliu, mai puțin Maniu și Goga care s'au recuzat. A fost însărcinat din nou cu Ministerul Internelor Armand Călinescu, național țărănist de stânga, credincios al camarilei

al legítimo representante del Gobierno republicano) y seguidos por rumanos vistiendo uniforme extranjero y faccioso también". Terminó su discurso exigiendo mi expulsión de Rumania y la de mis colaboradores.

El Gobierno liberal, presidido por el señor Tatarescu, convocó elecciones parlamentarias por haber terminado los cuatro años de la legislatura, y en estas elecciones de diciembre la Guardia de Hierro ganó numerosos escaños, pero no había mayoría que permitiera gobernar, y se pudo creer que Carol II ofrecería el Poder a Codreanu o a una conjunción Goga-Codreanu. Pero éste último dejó entender y me lo manifestó, que su hora no había llegado. No estaba preparado su movimiento para el Poder; sus cuadros no habían madurado.

No obstante, después de reconciliarse con los nacional-cristianos (en lo que hube enérgicamente de insistir), ofreció a Goga su apoyo, y éste formó a principios de enero de 1938 un Gabinete y pidió la disolución de las Cámaras, que eran ingobernables.

Decidió Goga adelantarse a las demás Potencias balcánicas, con las que yo negociaba el reconocimiento "de facto" de nuestro Gobierno, obtenido ya de Yugoslavia en octubre de 1937, y me declaró, al felicitarle después de haber jurado el cargo de Presidente del Consejo, que uno de los primeros actos en política exterior sería el reconocimiento "de jure" del Gobierno de Burgos y la ruptura con el de Valencia.

Pero el Gabinete Goga duró escasamente un mes, atacado por los partidos liberal, nacional-campesino y sobre todo por la masonería y las finanzas judeo-rumana e internacional, apoyadas por la camarilla de la señora Lupesco, en razón del carácter racista de su partido y del apoyo a su Gobierno del Movimiento Legionario.

Fué Goga dimitido por el Rey el 11 de febrero, cuando estaba redactado y listo para su firma el prometido decreto de reconocimiento.

A raíz de esta imprevista dimisión se formó el sedicente Gabinete "nacional", presidido por el anciano Patriarca de la Iglesia ortodoxa, Miron Christea, con vicepresidentes sin cartera a todos los ex Presidentes del Consejo, menos Maniu y Goga, que se recusaron, encar-

favoritei Regelui, chior, cu ochiul mascat de un monoclu negru; Educația Națională a fost încredințată profesorului de limbi romănice dela Universitatea din Iași, al cărui nume nu mi-l amintesc, socialist de extrema stângă, iar la Muncă a fost numit cripto-comunistul Ralea, care și-a scos masca după ocupația sovietică și este astăzi un proeminent al guvernului comunist.

Acest conglomerat trebuia, în principiu, să prezideze noile alegeri parlamentare, dar atacat de toate partidele, în forma lui primitivă a durat puțin; vice-președinții și câțiva miniștrii și-au dat demisia, formându-se alt guvern mai omogen către sfârșitul lui Februarie și prezidat tot de Patriarch.

Trebuie să mă întorc puțin înapoi și să fac aluzie la un capitol anecdotic care este o dovadă în plus a consecințelor Cruciadei noastre, în politica internă românească.

La puține zile după formarea ministerului Goga au sosit decorațiile, Crucile roșii ale Meritului Militar și Crucile de Război acordate postum lui Moța și Marin, medaliile Suferinței pentru Patrie, pentru părinții și văduvele lor, precum și Decorațiile acordate legionarilor supraviețuitori.

Atmosfera era atât de încărcată de violența propagandei electorale, încât am considerat că este mai potrivit să amân predarea lor solemnă până după alegeri, conștând cum era corect cu înțelegerea Regelui Carol.

Intr'o dimineață, nu îmi mai aduc aminte dacă la sfârșitul lui Ianuarie sau în primele zile ale lui Februarie, Dl. Călinescu m'a rugat sa mă duc să-l vizitez la Ministerul de Interne, și cu cea mai mare sinceritate mi-a expus gravitatea situației interne în ajunul alegerilor și mi-a cerut politicos, dar hotărât, să nu fac nimic cece ar putea da victoria "Gărzii de Fier". Am răspuns că "rugămintea sa mă surprinde deoarece ca diplomat de carieră știu că prima noastră datorie este de a nu ne amesteca în politica internă a țării unde suntem acreditați și că simpatia mea pentru legionarii care au luptat pentru Patria mea era naturală și că prietenia mea cu

gándose nuevamente del Ministerio del Interior Armand Calinesco, izquierdista nacional-campesino, pero devoto a la camarilla de la favorita, tuerto y usando monóculo negro; de Educación Nacional, al catedrático de Lenguas Románicas de la Universidad de Jassy, gran conocedor de nuestra cultura, cuyo nombre no recuerdo, socialista de extrema izquierda, y de Trabajo, al apenas cripto-comunista Ralea, que se quitó la careta después de la ocupación soviética, y que es hoy un mandamás del Gobierno comunista.

Este conglomerado debía, en principio, presidir las nuevas elecciones parlamentarias, pero fué atacado por todos los partidos, y en su primitiva forma duró poco; los vicepresidentes y varios ministros dimitieron, formándose otro más homogéneo a fines de febrero, siempre presidido por el Patriarca.

Voy a dar un ligero salto atrás y referir una anécdota, que es la prueba más tajante del impacto de nuestra Cruzada sobre la política interior rumana.

A los pocos días de formado el Ministerio Goga habían llegado las Cruces rojas del Mérito Militar y las de Guerra concedidas, a título póstumo, a Mota y Marín; las medallas de Sufrimientos por la Patria a sus padres, madres y viuda, así como las condecoraciones de los legionarios sobrevivientes.

El ambiente estaba tan enrarecido por la violencia de la propaganda electoral, que consideré discreto no entregarlas solemnemente hasta después de las elecciones, y contando, como era correcto, con la venia del Rey Carol.

Una mañana, no recuerdo si a fines de enero o primeros días de febrero, me rogó el señor Calinesco que fuera a visitarle al Ministerio del Interior, y con la mayor franqueza me expuso la gravedad de la situación interna en vísperas de las elecciones y me pidió cortés, pero firmemente, no hiciera nada que pudiera dar la victoria a la Guardia de Hierro. Sorprendido, le contesté que "su ruego me extrañaba, porque, como diplomático de carrera, sabía que nuestro primer deber es no inmiscuirnos en la política interna del país en el que estamos acreditados; que mi simpatía por los legionarios que habían

unii dintre ei, nu poate deranja cu nimic Guvernul și nici avea caracter politic electoral”.

Mi-a replicat, “Dumneata o crezi așa și respect sentimentele dumneatale naturale, dar ca Ministru de Interne pot să vă spun că un gest, sau câteva vorbe din partea dumneatale ar da o majoritate de 200 până la 400 de mii de voturi legionarilor și Camera Deputaților va fi “verde”.

—“Domnule Ministru, i-am răspuns surâzând, nu-mi spune că aș fi un Warwick și că pot decide soarta alegerilor. Dumneavoastră glumiți.

—”Nu glumesc, niciodată n'am fost mai serios ca acum, nimeni mai bine decât dumneatale nu și-a putut da seama că războiul din Spania a avut în țara noastră o repercursiune extraordinară, ca și moartea lui Moța și Marin și îmi pare rău că sunt obligat să vă spun, acumă când studiem recunoașterea Guvernului dumneavoastră, că dacă dumneavoastră nu-mi dați cuvântul de onoare că nu veți interveni în alegeri în favoarea Legiunei, privilegiile și stima pe care Majestatea Sa vi le-a păstrat din August 1936, vor înceta și ne vom vedea obligați să vă rugăm a abandona România, ceace cred că nu ar fi avantajos cauzei pe care o apărați ... și nu fac caz de svonurile care ajung la urechile mele, că în Legația dumneavoastră vin legionarii pentru a primi dispozițiile și fondurile pe care le trimite Generalul Franco.”

Am răs din nou și i-am spus:

—“Pentru Dumnezeu, Domnule Ministru nimeni nu a venit în casa mea pentru a primi ordine și cu atât mai puțin bani. Generalisimul Franco are alte preocupări actualmente decât politica internă românească. Cât despre fonduri, sunt câteva luni abia de când am putut primii din Spania strictul necesar pentru a trăi modest, așa că puteți fi liniștit. Niciodată nu am făcut și nu voi face nimic care pote să fie considerat ca un act de inimizție pentru Guvernul unei țări de a cărei ospitalitate mă bucur”.

luchado por mi Patria era natural y mi amistad con algunos de ellos en nada podía molestar al Gobierno, ni tener carácter político-electoral”.

Replicó: “Usted lo cree así y respeto sus naturales sentimientos, pero puedo decirle, como ministro del Interior, que un gesto o unas palabras suyas darían una mayoría de doscientos a cuatrocientos mil votos a los Legionarios y la Cámara de Diputados sería verde”.

—No me diga usted, señor Ministro—le contesté sonriendo—, que soy un Warwick y que puedo decidir la suerte de las elecciones. ¿Bromea usted?

—No bromeo, jamás he estado más serio; nadie mejor que usted ha podido apreciar que la guerra de España ha tenido en nuestro país una repercusión extraordinaria, así como la muerte de Mota y de Marín, y siento verme obligado a decirle, ahora en que estudiamos el reconocimiento de su Gobierno, que si no me da su palabra de no intervenir en las elecciones en favor de la Legión, los privilegios y consideración que Su Majestad le ha conservado desde agosto de 1936 cesarían y nos veríamos obligados a rogarle abandonaran Rumania, lo que no creo sería ventajoso para la causa que defiende... y conste que hago caso omiso de los rumores que llegan a mis oídos de que a su Legación acuden los legionarios a recibir las consignas y los fondos que les manda el General Franco.

No pude hacer menos que reírme otra vez y decirle:

—Por Dios, señor Ministro, nunca ha acudido nadie a mi casa a recibir consignas, y mucho menos dinero. El Generalísimo Franco tiene actualmente otras preocupaciones que la política interior rumana. En cuanto a fondos, sólo hace unos meses que recibimos de España el justo *mínimum* necesario para vivir con harta modestia, así es que puede usted estar tranquilo. Nunca hubiese hecho, ni haré, nada que pueda considerarse como un acto enemistoso para con el Gobierno de un país de cuya hospitalidad gozo.

A continuación le di cuenta de no haber entregado las condecoraciones que antes he citado. Me lo agradeció y ésta fué la última conversación, relativamente amistosa, que tuve con Calinesco.

În continuare i-am comunicat că nu am predat decorațiile amintite. Mi-a mulțumit și aceasta a fost ultima convorbire oarecum prietenească pe care am avut-o cu Călinescu.

Când l'am întrebat pe Goga de semnificația întrevederii mele cu Călinescu —casa lui era la patruzeci de metri de Legație și ne vedeam aproape zilnic— s'a arătat surprins, ceace m'a făcut să cred că Ministrul de Interne intervenise fără știința șefului guvernului, sau din ordinul Regelui.

Dat fiind gravitatea situației, alegerile au fost suspendate și printr'un decret au fost dizolvate la începutul lui Aprilie, toate partidele politice. S'a redactat o constituție, aprobată printr'un referendum lipsit de entusiasm, care acorda Regelui o dictatură totală. S'a format un partid unic denumit "Renașterea Națională" purtând uniforme pitorești și nu ne-a plăcut ca au adoptat cămașa albastră.

Codreanu și cei mai importanți șefi ai Gărzii de Fier, bineînțeles între ei cei cinci fosti combatanți în Tercio; au fost deținuți împreună cu alte sute de membrii ai grupărilor.

În luna Mai Codreanu și ceilalți șefi au fost acuzați de diverse delikte și condamnați de către un Tribunal, "ad hoc", Codreanu la 10 ani temniță grea, iar ceilalți la alte pedepse.

În noaptea de 29 spre 30 Noembrie 1939, Codreanu și camarazii lui condamnați trebuiau să fie mutați dela închisoarea Doftana, la acea din Jilava, în împrejurimile Bucureștiului. Nopti de Noembrie predestinate pentru asasinat istorice în acel trienal 1936-1939. Noapte cu zăpadă și ceață deasă.

În ziua de 30 un comunicat al Ministerului de Interne a anunțat că Codreanu și tovarășii lui, profitând de stricarea camionului care îi transporta au fugit într'o pădure și că polițiștii care îi escortau, cu toată ceața și obscuritatea nopții, au deschis focul cu atâta precizie, încât au fost toți omorâți.

Așa au căzut cu Căpitanul, treisprezece dintre, șefii importanți ai Gărzii de Fier.

Por cierto que al preguntar a Goga el significado de mi entrevista con Calinesco—su casa estaba a cuarenta metros de la Legación y nos veíamos casi a diario—, se mostró sorprendido, por lo que deduje que el ministro del Interior había obrado a espaldas del Jefe del Gobierno o por orden del Rey.

Ante la gravedad de la situación, se suspendieron las elecciones, y a principios de abril un Decreto disolvió todos los partidos políticos, se redactó una Constitución, aprobada por un referéndum amañado, que concedía al Rey una dictadura total; se formó un partido único, titulado "Renacimiento Nacional", con pintorescos uniformes, y nos molestó adoptar la camisa azul.

Codreano, los más importantes jefes de la Guardia de Hierro y, naturalmente, entre ellos los cinco ex combatientes del Tercio, fueron detenidos y centenares de militantes más.

En mayo se acusó a Codreano y a los otros jefes de diversos delitos y fueron condenados por un tribunal "ad hoc". Codreano, a diez años de prisión, y los demás a diversas penas.

En la noche del 29 al 30 de noviembre de 1938, Codreano y sus compañeros de condena debían ir trasladados desde la cárcel de Doftana a la de Jilava, en las afueras de Bucarest. ¡Noches de noviembre, destinadas a históricos asesinatos en ese trienio de 1936 a 1939! Noche de nieve y de intensa neblina.

El día 30, un comunicado del Ministerio del Interior anunció que Codreano y sus compañeros, aprovechando una avería del camión que los transportaba, se habían fugado en un bosque, y que los policías que les escoltaban, pese a la niebla y a la oscuridad nocturna, abrieron fuego con tanto acierto que les dieron muerte a todos.

Así cayeron con el "Capitán" trece de los jefes más importantes de la Guardia de Hierro.

Vestea a consternat Bucureștiul! Nimeni n'a crezut în fuga condamnaților și nici nu putea să explice măcelul, când Regele Carol abia se întorsese din vizita oficială făcută în Germania hitleristă, cunoscută fiind de toți simpatia Fuhrerului pentru Codreanu.

A voit Călinescu să pună pe Suveran în fața unui fapt împlinit — ascultând ordinele lojilor masonice și aplicând atât de cunoscuta în Spania roșie "lege a fugii"?

Întâlnindu-l la o recepție, m'a întrebat cinic ce impresie mi-a făcut moartea prietenilor mei legionari, la care i-am replicat rece înăbușindu-mi cu greutate indignarea.

"Ca creștin și spaniol mă înclin cu respect înaintea cadavrelor lor, dar ca vânător și maestru-de vânătoare, trebuie să vă felicit pentru preciziunea ochitului polițistilor dumneavoastră; mie imi este imposibil să nimeresc ținta în pădure, noaptea și cu obiective care aleargă învaluite în ceață". I-am întors spatele și acestea au fost ultimile cuvinte schimbate cu el.

Unii pretind că marele Mareșal al Curții, Domnul Ur-dăreanu în numele Regelui, a dat lui Călinescu telefonic dela München — mână liberă. Personal, n'am crezut-o niciodată.

Acest masacru a deschis poarta la o serie de întâmplări sângeroase, care au culminat cu asasinarea lui Călinescu la 20 Septembrie 1939 și cu înspăimântătorul măcel efectuat de poliție în ziua următoare, a sute de legionari pe străzile Bucureștiului și ale orașelor importante din România, între ei și foștii voluntari în Tercio — Principele Alexandru Cantacuzino, Bănică Dobre, Gheorghe Clime și Nicolae Totu, ale căror cadavre au fost lăsate trei zile pe străzi și profanate rușinos de evrei cruzi și elemente comuniste. Generalul Cantacuzino murise de moarte naturală în Octombrie 1937, iar Sfântul Părinte Dumitrescu Borșa era refugiat în Germania, de unde s'a întors în 1940 iar astăzi condamnat la 25 ani temniță grea de către tribunalele comuniste, nu se știe dacă mai trăește.

După căderea lui Carol al II-lea, aceasta a dat loc la

¡La consternación cayó sobre Bucarest! Nadie creyó en la fuga de los condenados ni podía explicarse esa matanza cuando el Rey Carol acababa de regresar de su visita oficial a la Alemania hitleriana, y era de todos conocida la simpatía del Führer por Codreano.

¿Es que Calinescu quiso poner a su Soberano ante un hecho consumado obedeciendo a las Logias y aplicando la tan cacareada en España "Ley de fugas"?

Coincidiendo con él en una recepción, me preguntó cínicamente la impresión que me había causado la muerte de "mis amigos legionarios", y le repliqué, glacialmente, conteniendo con dificultad mi indignación: "Me inclino respetuosamente, como cristiano y español, ante sus cadáveres, pero como cazador y montero he de felicitarle por la puntería de sus policías ante la imposibilidad, que me consta, de hacer blanco en un bosque, de noche y con niebla, sobre objetivos que corren". Le volví la espalda y éstas fueron las últimas palabras cruzadas con él?

Hay quien pretendió que el Gran Mariscal de la Corte, señor Urdareano, había dado por teléfono a Calinescu, desde Múnich, carta blanca en nombre del Rey. Siempre me he resistido a creerlo.

Esta masacre abrió la puerta a una serie de sucesos sangrientos, que culminaron con el asesinato de Calinescu, el 20 de septiembre de 1939, y con la horrenda matanza al día siguiente por la policía en las calles de Bucarest y de otras ciudades, de centenares de legionarios, y entre ellos los ex voluntarios del Tercio: Príncipe Alejandro Cantacuzeno, Banica Dobre, Gheorghe Clime y Nicolas Totu, cuyos cadáveres fueron dejados durante tres días en la vía pública y profanados vergonzosamente por judíos desalmados y elementos comunistas. El General Cantacuzeno había fallecido de muerte natural en octubre de 1937, y el Rvdo. Padre Dumitrescu Borsa estaba refugiado en Alemania, de donde regresó en 1940, y hoy cumple veinticinco años de trabajos forzados en los penales comunistas.

Después de la caída de Carol II, ello dió lugar a du-

grele represalii ale legionarilor împotriva autorităților și autorilor responsabili de măcelărirea camarazilor lor.

* * *

Dar să ne întoarcem câteva clipe la 1 Aprilie 1939.

Unanim Poporul român, a sărbătorit Victoria Națională în Tedeum-uri și alte manifestări-crezând că prin această victorie primejdia secerei și ciocanului a fost înlăturată pentru multă vreme din Europa.

Imprumutând Puterilor occidentale proprii sensibilitate și inteligență, a crezut că însfârșit acestea au luat asupra lor adevăratul sens al revoluției naționale spaniole.

Gravă greșală a acestui drept și nobil popor creștin, care cinci ani mai târziu, împreună cu jumătate din Europa s'a văzut predat jugului Moscovei, împotriva armatelor căreia a luptat eroic, urmând exemplul lui Moța și Marin, dela Nistru și până la Stalingrad și apoi în propriul teritoriu ca demni urmași ai legionarilor lui Traian.

Pedro de Prat y Soutzo
Marqués de Prat de Nantouillet

Madrid, Ianuarie 1962.

ras represalias de los Legionarios contra las autoridades responsables de la matanza de los suyos.

* * *

Pero volvamos por unos instantes al 1.º de abril de 1939. El pueblo rumano celebró unánimemente con nosotros en un *Te Deum* y otras manifestaciones, nuestra Victoria, en la que creyó ver un retroceso duradero a la hoz y el martillo en Europa.

Y prestando a las Potencias occidentales sus propias sensibilidad e inteligencia, pensó que se habían hecho cargo, al fin, del verdadero significado de nuestro Alzamiento. ¡Grave error de ese recto y noble pueblo cristiano que cinco años después, con la mitad de Europa, se vió entregado al yugo de Moscú, contra cuyos Ejércitos luchó heroicamente, siguiendo el ejemplo de Mota y de Marín, desde el Dniéster hasta Stalingrado, y luego en su propio suelo, como digno descendiente de los Legionarios de Trabajo.

PEDRO DE PRAT Y SOUTZO
Marqués de Prat de Mantouillet

Madrid, enero de 1962.

S'au tras din această carte 475
exemplare obișnutite și 25
exemplare pentru biblio-
fili numerotate dela 1
la 25 și legate în
piele.

Es manuscrito

COLECTIA "CARPAȚII"

In limba româna:

- 1) INTRE VOLGA SI MISSISSIPI, de Aron Cotruș, 0,25 dol. USA.
- 2) ISPRAVILE SI VIATA LUI MIHAI VITEAZUL, de P. Ispirescu, 0,50 dol. USA.
- 3) OCTAVIAN GOGA, de Pamfil Șeicaru, 0,50 dol. USA.
- 4) A. C. CUZA, de Pamfil Șeicaru, 0,20 dol. USA.
- 5) C. STERE, de Pamfil Șeicaru, 0,50 dol. USA.
- 6) ARDEALUL SI HABSBURGII, de G. A. Pordea, 0,30 dol. USA.
- 7) N. IORGA, de Pamfil Șeicaru, 1,50 dol. USA.
- 8) TUDOR ARGHEZII, de Pamfil Șeicaru, 0,50 dol. USA.
- 9) RUMANIA, CENTINELA DEL ESTE, NO DEBE MORIR, de Conte Agustín de Foxá (ediție bilinguă), 0,25 dol. USA.
- 10) TARA, de Aron Cotruș, 0,25 dol. USA.
- 11) PUEBLOS DE FRONTERA, de Blas Piñar, ediție bilinguă, 0,50 dol. USA.
- 12) EMINESCU, poem de Aron Cotruș, 0,50 dol. USA.
- 13) HYPERION, de Mihail Eminescu, traducere în limba franceză, de Louis Combi, 0,25 dol. USA.
- 14) CAZUL IORGA-MADGEARU, de Horia Sima, 2 dol. USA.
- 15) POEZIA LIRICA JAPONEZA, de Dr. Faust Bradescu, 0,75 dol. USA.
- 16) SANGE ROMANESC PE PAMANT SPANIOL, de Blas Piñar, 1 dol. USA.
- 17) EFECTUL GRANDIOS AL REVOLUTIEI NATIONALE IN ROMANIA, de Pedro de Prat y Soutzo, marqués de Prat de Nantouillet, 1,50 dol. USA.
- 18) ANTIMACHIAVELISM LEGIONAR, de Dr. Faust Bradescu, 1 dol. USA.

Editura "CARPAȚII" anunță:

Au apărut:

ISTORIA ROMANILOR DIN DACIA TRAIANA, de A. D. Xenopol, vol. I, II, III, și IV, 15 dol. USA.

ISTORIA ROMANILOR DIN DACIA TRAIANA, de A. D. Xenopol, vol. I, II și IV, 9 dol. USA.

ISTORIA LITERATURII ROMANE, de D. Murărașu, vol. I și II, 8 dol. USA.

ISTORIA LITERATURII ROMANE, de D. Murărașu, vol. II, 3 dol. USA.

POVESTI, de Ion Creanga, 4 dol. USA.

NATIONALISMUL LUI EMINESCU, de D. Murărașu, 3 dol. USA.

AMINTIRI DIN COPILARIE, de Ion Creanga, 3 dol. USA.

DACIA, de Vasile Pârvan, 2 dol. USA.

PRECURSORI, de Octavian Goga, 3 dol. USA.

FRUMOASA CU OCHI VERZI, de J. N. Manzatti, ed. II, 3 dol. USA.

RASCOALA, de Liviu Rebreanu, vol. I și II, 6 dol. USA.

HAIDUCUL, de Bucura Dumbrava, roman, 4 dol. USA.

POVESTI FARA TARA, de F. Bradescu, de N. Novac și N. S. Govora, nuvele, 3 dol. USA.

POEME FARA TARA, de V. Posteuca, N. Novac, N. S. Govora, epuizat.

UNIREA NATIONALA IN COMPLEXUL POLITIC EUROPEAN, de Pamfil Șeicaru, 3 dol. USA.

DICTIONAR ROMAN-SPANIOL, de Prof. Ion Protopopescu. Rustica, 4 dol. USA; legat pânză, 5 dol. USA.

CUIBURI DE LUMINA, poeme de V. Cărdă, 1,50 dol. USA.

DIN CRUCEA PADURII, poeme de Ion Tolescu, 1,50 dol. USA.

CAZUL IORGA MADGEARU, interview cu Dl. Horia Sima, 2 dol. USA.

CORNELIU ZELEA CODREANU. Douazeci de ani dela moarte, de Gr. Manolescu, T. Popescu, 2 dol. USA.

INSEMNARI ISTORICE IN JURUL UNIRII PRINCIPALTELOR ROMANE SI A DOMNIEI LUI ALEXANDRU ION CUZA, de Archim. Stefan Lucaciu, 1,50 dol. USA.

POARTA SINGURATATII, poeme de Alex. Silistoreanu, 1,50 dol. USA.

RAPSODIA IBERICA, de Aron Cotruș, 1 dol. USA.

ICONAR, poeme de Ion Tolescu, 2 dol. USA.

MOTA ȘI MARIN, douăzecișicinci de ani dela moarte, 3 dol. USA.

Cărțile de mai sus se găsesc și în ediție pentru bibliofili, legate în piele și numerotate. Costul unui volum este de 10 dol. USA.